

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/34/2012
Identifikačné číslo spisu:	5012200140
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5012200140.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: R. U., bytom L. XXXX/XX, V. W. Y., proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, Šagátova ul. č. 1, 813 04 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozkazu generálneho riaditeľa žalovaného č. 3/2007, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/13/2012-45 z 13. júna 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/13/2012-45 z 13. júna 2012, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 21S/13/2012-45 z 13. júna 2012 zamietol návrh žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov, neodkázal žalobcu na Centrum právnej pomoci vo vzťahu k jeho žiadosti o ustanovenie advokáta, zastavil konanie a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že žalobou prijatou na krajskom súde dňa 20. februára 2012 sa žalobca domáhal podľa § 250j ods. 2 písm. a/, d/, e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušenia rozkazu generálneho riaditeľa žalovaného č. 3/2007 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie, z dôvodu, že podľa žalobcu je tento rozkaz nesúladný s čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 9 ods. 1 a 2 Európskeho dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, s čl. 20 ods. 3 a čl. 26 ods. 1 Ústavy SR, ako aj s § 371 ods. 1 a § 372 ods. 1 a nasl. Trestného zákona. Podľa § 2 ods. 2 písm. h/ napadnutého rozkazu bol obvineným a odsúdeným bez ohľadu na vek zakázaný prístup k informáciám a tlačovinám s erotickým a pornografickým obsahom.

Žalobca zároveň v existencii tohto rozkazu videl opakovaný zásah do namietaných práv žalobcu vo forme nesprístupňovania legálnych erotických a pornografických tlačovín vrátane nemožnosti ich predplatenia z ponukového katalógu Slovenskej pošty, a.s. a domáhal sa, aby súd zakázal žalovanému pokračovať v porušovaní žalobcových základných práv garantovaných podľa vyššie uvedených ustanovení a súčasne prikázal žalovanému obnoviť stav pred protiprávnym zásahom tak, že zosúladí ust. § 2 ods. 2 písm. h/ rozkazu s namietanými právami alebo ho zruší.

Z podaného návrhu krajský súd zistil, že žalobca v druhej časti žaloby uvádzal skutočnosti, ktoré podľa

obsahu tvoria samostatnú žalobu na ochranu pred nezákonným zásahom, pričom tento zásah spočíval v existencii rozkazu žalovaného a jeho dôsledkoch, t.j. nemožnosti objednať si požadované tlačoviny, ktorého zrušenia sa žalobca domáha v prvej časti žaloby, preto krajský súd konanie o ochrane pred nezákonným zásahom vylúčil na samostatné konanie.

Podľa obsahu a povahy podania krajský súd posúdil prvú časť podania žalobcu ako žalobu v zmysle § 249 OSP proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu a ďalej v konaní postupoval podľa § 247 a nasl. OSP, t.j. podľa druhej hlavy piatej časti OSP rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov.

V žalobe zo dňa 5. februára 2012 žalobca zároveň požiadal krajský súd o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a trov advokáta. Svoju žiadosť bližšie neodôvodnil. Krajský súd s poukazom na § 246c ods. 1 a § 138 ods. 1 OSP skonštatoval, že na strane žalobcu nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože sa jedná o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, keďže žalobca sa domáha prieskumu rozhodnutia vylúčeného zo súdneho prieskumu, a preto rozhodol tak, že návrh zamietol a s poukazom na § 30 OSP ho ani neodkázal na Centrum právnej pomoci. Zároveň zdôraznil, že v prípade, ak súd dôjde k záveru, že u účastníka nie sú dané predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, nemusí konanie prerušiť do výsledku správneho konania a môže vo veci samej rozhodnúť bez toho, aby účastník bol právne zastúpený a neporuší sa tým jeho ústavné právo na právnu pomoc.

Pokiaľ ide o vecnú stránku žaloby, krajský súd skonštatoval, že predmetom súdneho prieskumu podľa podanej žaloby ju preskúvanie rozkazu generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže č. 3/2007, v ktorej žalobca namieta súlad ust. § 2 ods. 2 písm. h/ tohto rozkazu s čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 9 ods. 1 a 2 Európskeho dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, s čl. 20 ods. 3 a čl. 26 ods. 1 Ústavy SR, ako aj s § 371 ods. 1 a § 372 ods. 1 a nasl. Trestného zákona.

Vzhľadom k tomu, že tento rozkaz je verejne prístupný v Zbierke rozkazov generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže, krajský súd si tento rozkaz zadovážil do spisu a zistil, že sa jedná o rozkaz generálneho riaditeľa vydaný v zmysle § 9 ods. 4 rozkazu ministra spravodlivosti č. 1/2011, v znení rozkazu ministra spravodlivosti č. 12/2011, ktorým sa vydáva Organizačný poriadok Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, podľa ktorého generálny riaditeľ v súlade s osobitnými predpismi upravuje svojimi rozhodnutiami a rozkazmi činnosť a vzťahy v zbore, vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody, ak úprava týchto vzťahov nepatrí do výlučnej právomoci ministra alebo ak si ich úpravu minister nevyhradil.

Napadnutým rozkazom č. 3/2007 o prijímaní a odosielaní balíkov vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody generálny riaditeľ zboru upravil postup pri manipulácii, prijímaní, vydávaní a odosielaní balíkov.

Krajský súd poukázal na to, že inštitút správneho súdnictva predstavuje realizáciu ústavného princípu domáhať sa súdnej ochrany práv fyzických a právnických osôb na nezávislom a nestrannom súde. Kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR). Z právomoci súdu nemôže byť vylúčené preskúmavanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. V prípade žalôb podľa II. hlavy, V. časti OSP, predmetom prieskumu okrem iného musí byť právoplatné rozhodnutie, individuálny správny akt, pri ktorom boli v správnom konaní vyčerpané riadne opravné prostriedky, ktoré zákon pripúšťa.

V predmetnom prípade sa žalobca domáhal prieskumu rozkazu generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže, pričom tento predstavuje tzv. normatívny (abstraktný) správny akt upravujúci postup ústavov a príslušníkov zboru pri manipulácii s balíkmi.

Povinnosťou všeobecných súdov konajúcich pri prieskume rozhodnutí správnych orgánov je v každom štádiu konania postupom „ex offio“ preverovať či sú splnené podmienky súdneho konania v prejednávanej veci. Medzi podmienky konania patrí tiež právomoc súdov vymedzená v § 7 OSP.

Právomoc je súhrn záležitostí, ktoré sú súdy oprávnené a povinné prejednávať a rozhodnúť. Právomoc vymedzuje vzťahy medzi súdmi a inými orgánmi. Právomoc súdov sa následne člení podľa odvetví práva na civilnú, trestnú atď.

Právomoc súdov v správnom súdnictve vyplýva z § 7 ods. 2 OSP a následne je konkretizovaná v § 244

OSP. V prípade prieskumu právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej správy (druhá hlava piatej časti OSP) zákonodarca navyše vyžaduje pre to, aby mohlo dôjsť k preskúvaniu rozhodnutí a postupov v správnom súdnictve, aby toto rozhodnutie a postup boli určitej kvality - tzv. spôsobilý predmet preskúvania - pozitívne (§ 247 OSP v spojení s § 244 ods. 3 OSP) a negatívne vymedzený (§ 248 OSP).

Zákonodarca v § 244, § 247 a § 248 OSP síce nepoužil pojem právomoc, ale tým, že zadefinoval, čo môže byť predmetom prieskumu a čo nie, vymedzil de facto právomoc súdu v správnom súdnictve. Keďže správne súdnictvo neupravuje špeciálny predpis, ale je súčasťou OSP, môžeme hovoriť o tom, že osobitná podmienka konania v správnom súdnictve tzv. spôsobilý predmet preskúvania pozitívne a negatívne vymedzený je popri § 7 OSP vlastne ďalším vymedzením civilnej právomoci súdu v slovenskom kódexe civilného procesu - Občianskom súdnom poriadku. Následok nedostatku právomoci je rovnaký ako pri právomoci vo všeobecnom zmysle (§ 104 ods. 1 OSP), t.j. zastavenie konania, v tomto prípade podľa § 250d ods. 3 OSP, t.j. podľa ustanovenia špeciálneho k § 104 ods. 1 OSP.

Z uvedeného podľa názoru krajského súdu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovaného je rozhodnutím správneho orgánu, ktoré jednoznačne nespĺňa charakter individuálneho správneho rozhodnutia, čím je vylúčené zo súdneho prieskumu podľa II. hlavy, V. časti OSP, a preto súd rozhodol s odkazom na ust. § 244 ods. 3 OSP, v spojení s § 250d ods. 3 OSP.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ OSP, kedy žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu zrušil vrátil vec krajskému súdu na nové konanie, nakoľko podľa jeho názoru je predmetný rozkaz spôsobilý súdneho prieskumu.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnuté uznesenie a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa náležite a v súlade so zákonom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu a dal odpoveď na výklad a aplikáciu použitých zákonných ustanovení, a preto sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu tak, ako ich uviedol aj v tomto svojom uznesení.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa s relevantnými námietkami žalobcu.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom súdnom konaní, a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto s poukazom na vyššie uvedené dôvody, ako aj na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline ako vecne správne podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1

OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému zo zákona náhrada trov konania neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.